

УКРАЇНА
Чернівецька міська рада
Управління освіти

вул. Героїв Майдану, 176, м. Чернівці, 58029, тел./факс (0372) 53-30-87
E-mail: osvitacv@gmail.com сайт: osvita.cv.ua Код ЄДРПОУ №02147345

Керівникам закладів освіти
Чернівецької МТГ

Про запобігання виникненню
нещасних випадків під час контакту
з вибухонебезпечними предметами

Після повномасштабного вторгнення російської федерації, Україна увійшла до переліку країн, найбільш забруднених мінами: більше 30% території нашої країни є потенційно небезпечними через вибухонебезпечні предмети. Щодня вибухи від мін та інших вибухонебезпечних предметів призводять до великої кількості жертв, у тому числі серед дітей.

У зв'язку з реаліями сьогодення, правила мінної безпеки повинен знати кожен, і не лише дорослі, а й діти. Тому, зараз дуже важливо проводити серед учасників освітнього процесу, населення роз'яснювальну роботу з мінної безпеки, аби кожен знав правила, які можуть зберегти життя.

Які бувають міни? Протипіхотні фугасні міни

Це невеликі предмети з пластику. Їх використовують для ураження живої сили противника через силу вибуху міни. Принцип дії — нажимний. Потрібно наступити, тоді вона спрацює. Ураження буде залежати від типу міни, але частіше це ураження кінцівок.

Особливу небезпеку становить міна "Метелик" (також її називають "Пелюстка"). Ці міни розміром у 12 сантиметрів і вагою близько 80 грамів кожна розкидають із касетних боєприпасів. Вони розриваються або при контакті, або мають часовий детонатор, тобто елемент самоліквідації. Через кілька годин міна може самостійно вибухнути.

Протипіхотні осколкові міни

Осколкові міни на відміну від фугасних уражають не силою вибуху, а уражаючими елементами в корпусі міни. Їх закопують у ґрунт або маскують на дереві.

Вибухають такі міни, якщо зачепити натягнутий дріт або якщо їх активують дистанційно. Дія ураження може бути і спрямованою (уламки вилітають з одного боку міни), і круговою (розлітаються на 360 градусів).

Одна з найнебезпечніших осколкових мін — ОЗМ-72. За розміром вона, як літрова банка. Важить 5 кілограмів. Усередині має 2400 осколків, які розлітаються на 50 метрів. Людина зачіпає розтяжку, міна вистрибує на висоту 1 метр через "вишибний" заряд і тоді розривається корпус. Шансів вижити майже немає.

Протипіхотні міни заборонені Оттавською конвенцією із 1999 року.

Протитранспортні (протитанкові) міни

Протитранспортні міни також закопують у землю або залишають на поверхні. Вибухають вони від ваги у 120 кілограмів і більше. Та торкатися таких предметів в жодному разі не можна.

Часто під протитранспортні міни можуть встановлювати протипіхотні. У разі вибуху — шансів вижити практично немає.

Касетні боєприпаси

РСЗВ «Град», «Смерч», «Ураган», «Точка У» можуть випускати касетні боєприпаси. Такі боєприпаси влаштовані за принципом російської «матрьошки»: у випущеному боєприпасі є від 30 до 70 маленьких боєприпасів, які розлітаються на площу в кілька гектарів. Ці елементи 12 сантиметрів у розмірі і мають механізм самоліквідації.

Цей тип боєприпасів заборонений міжнародною конвенцією з касетних боєприпасів. Російські військові застосовували їх неодноразово.

Саморобні вибухові пристрої

Цей тип боєприпасів важко розпізнати. Їх маскують у якісь побутові речі, встановлюють в автомобілях, закріплюють всередині будинків, приховують у іграшках, таким чином щоб вони не викликали підозру, але викликали інтерес. Принцип дії довільний. Противник часто використовує саморобні вибухові пристрої та міни-пастки в умовах воєнних дій.

Запали та підричники

Окремі елементи боєприпасів теж можуть завдати ушкоджень. Про запали та підричники нечасто говорять в контексті вибухонебезпечних предметів, але взаємодіяти із ними небезпечно.

Це той елемент, який ініціює вибух міни або гранати. Ці предмети теж небезпечні бо можуть вибухнути, якщо людина починає розбирати, викручувати їх.

Що робити, якщо натрапили на боєприпас чи міну (міну-пастку)?

1. Зупиніться, нічого не чіпайте. Зберігайте спокій, уникайте паніки. Запам'ятайте місце виявлення предмета.

2. Попередьте про виявлений предмет осіб, які поруч.

3. Якщо ви, або люди навколо виконують якісь роботи – негайно припиніть їх.

4. Відійдіть самі і відведіть людей поруч якнайдалі (не менше 100 м) від знайденого предмета. Водночас відходити необхідно тим самим маршрутом (бажано слід у слід), яким ви прийшли. Якщо відходить група людей, то рухатися необхідно колоною по одному й так само, слід у слід.

5.Повідомте про виявлення підозрілого предмета в правоохоронні органи і спеціальні служби за **телефонами 101 та 102** (повідомлення необхідно робити без поспіху, чітко, із зазначенням точної адреси (орієнтирів) місця знаходження вибухонебезпечного предмета).

6.По можливості до прибуття правоохоронних органів, або спеціальних служб вживайте заходів щодо недопущення до небезпечної зони сторонніх людей.

Категорично забороняється:

1. Торкатися знайденого предмета, пересувати його, або робити з ним будь-які інші дії, особливо намагатися розібрати, або знешкодити його.
2. Проводити будь-які роботи біля знайденого предмета, особливо ті, які можуть викликати навіть незначне коливання ґрунту.
3. Палити, користуватися запальничками, а також іншими джерелами відкритого вогню і предметами, які можуть його утворювати.
4. Користуватися радіоелектронними пристроями (мобільними телефонами, пультами дистанційного керування, сигналізацією автомобілів тощо).
5. Заливати предмет рідинами, засипати ґрунтом, намагатися чимось накрити, або здійснювати інші дії на нього: звукові, світлові, теплові, механічні та ін.
6. Допускати скупчення людей безпосередньо поруч зі знайденим предметом.
7. По можливості до прибуття правоохоронних органів, або спеціальних служб вживайте заходів щодо недопущення до небезпечної зони сторонніх людей.

Управління освіти Чернівецької міської ради ініціює проведення у вересні 2025 року в закладах освіти **тематичного уроку, виховної години з вивчення правил мінної безпеки** за участю фахівців ДСНС України, Національної поліції України тощо (за потреби).

Для ефективної підготовки до тематичного уроку рекомендуємо використовувати посібник для освітян «Як розповідати школярам про мінну небезпеку», що додається. Цей посібник розроблений Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) в Україні в рамках проєкту популяризації теми мінної просвіти за підтримки Міністерства освіти й науки України, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, Державної служби з надзвичайних ситуацій та Національної поліції України.

Додаток: на 88 арк.

Начальник управління

Ірина ТКАЧУК

Надія ШЕВЧУК
53-63-17